

Phút vòng thóp lại nén hòng thà ... Mà từng nhấc mọt thỏi xà đã sòng ...

Cho đến hôm nay tôi vẫn chưa sao quên được Ban Mê Thuột và bao kỷ niệm yêu dấu của tuổi ấu thơ trên thành phố nhỏ bé này, mà đặc biệt là Ban Mê Thuột với nỗi kinh hoàng của đêm ngày 9 tháng 3/1975, đêm đen hãi hùng của chiến tranh và lửa đạn.

"Ai chiến đấu ở Ban Mê Thuột, kẻ đó làm chiến tuyến." Tôi không còn nhớ ai đã nói câu này, nhưng Ban Mê Thuột quả thật có một vị trí chiến lược vô cùng trọng yếu đối với miền cao nguyên, vì lãnh thổ của tỉnh Darlac, mà Ban Mê Thuột là thủ phủ, nằm trên Quốc Lộ 14, chạy dài từ phía Nam là tỉnh Quảng Đức, nối tiếp với Vùng 3 Chiến Thuật. Phía Bắc là tỉnh Phú Bình chạy dài đến Pleiku. Phía Tây là một dãy rừng già tiếp giáp với biên giới của các nước láng giềng (ngã 3 biên giới). Từ khu vực phía tây, một nhánh sông Serepok bắt nguồn từ Cam Bốt chảy xuyên Ban Mê Thuột cắt Quốc Lộ 14 ở phía Nam khoảng 14 km (cũ 14).

Tất cả những gì đi kèm đặc biệt của địa hình này đã tạo nên một ưu thế cho chiến tranh du kích. Hơn thế nữa, Đông Bắc thủ phủ Ban Mê Thuột là Quận Phước An, quận cuối cùng của tỉnh Darlac, mà cũng là gateway vào vùng cao nguyên và miền duyên hải qua cửa ngõ Khánh Đồng, Nha Trang bằng Quốc Lộ 21. Cho nên, nếu nói Ban Mê Thuột là cái rốn của vùng cao nguyên quả thật không phải là quá đáng.

Ban Mê Thuột cũng là cái nôi kinh tế của miền đất đỏ. Nếu nói tới cây thông Đà Lạt, hay trà B'lao, thì nhất định phải nói tới cả phê Ban Mê Thuột và những dãy đồi núi cao su hàng chục ngàn mẫu. Rừng là tài nguyên vô cùng quý của quốc gia. Ban Mê Thuột là nơi tàng trữ và sản xuất các loại cây, gỗ quý như cẩm lai, cà te, gụ, lim, sến sến, cây dẻ, cà chích, bòng lả... nên đã trở thành trung tâm khai thác lâm sản bậc nhất trên toàn quốc, và đã nuôi sống không biết bao nhiêu ngành sản xuất của nền kinh tế quốc dân thời bấy giờ.

Ban Mê Thuột Ngày Đưa Chiến Cuộc

Tác Giả: Nguyễn Đình

Thứ Năm, 08 Tháng 3 Năm 2012 07:43

Vị ban quân gồm 100 chiến sĩ (100 người Đông), Pháo An (100 người Đông Bắc), Buôn Hồ (Bắc) và Ban Mê Thuột là quân chủ thành, và dân số toàn tỉnh có khoảng 150 ngàn, mà thị xã Ban Mê Thuột chỉ có 60 ngàn, gồm có Kinh là 10 ngàn. Người Tây Nguyên và người dân như Ê Đê, Bana, H'mong... và với 15 trường trung học và tiểu học như B.Đ., La San, H.Đ., Vinh Sơn, Bán Công (sau này đổi lại thành trường Tỉnh H.Đ.), Trung Học Tỉnh H.Đ. (công lập), Trung Học Nông Lâm Súc, Trung Học Sĩ Phạm Cao Nguyên... Tám mươi phần trăm dân số sống bằng nghề trồng ngũ cốc và cây kỹ nghệ cà phê, cao su, tiêu, ca cao. Người Tây Nguyên theo tập tục Cúng Dàng, người Kinh là tín đồ của các tôn giáo như Phật, Thiên Chúa, Tin lành, Cao Đài, Hòa Hảo và cũng như thờ cúng Ông Bà.

Đi tìm địa điểm của thị xã này là những người như rớt nơi tìm và nên nhớ. Với những, với đây rừng Tr. Bá ch. dài theo con lộ phi trường dân số. Ph. Đ. cây số 5, "Thung Lũng Tình Yêu," "Rừng Chim Chích," Suối H. Hòa," "Đ. Vàng," "V. M.," "Thung Lũng H.," "Thác Drayling..." để những chi. u nhân r. i, các đôi tình nhân đem nhau đến v. n m. ng m. c. úa của mùa thu, hay m. i H. v. , nhìn hoa Phu. ng n. trên khuôn viên trường Tỉnh H.Đ., học là đi thăm khu kỹ nghệ cây số 7 để ngâm mình trong suối đá xanh mà ngắm hoa B. ng Lăng, rừng, đ. , tím, h. ng, n. r. trên những đ. i hoang.

Những tập của những người v. t đó, sinh hoạt đó, đã bị vùi chôn và h. y di. t b. ng các tr. n m. a pháo của đ. i bác 130 ly, h. a ti. n 122 ly, chi. n xa T-54, và 3 s. đoàn quân C. ng S. n B. c Vi. t vào mùa xuân năm t. Mão, ngày 10 tháng 3/1975. Ban Mê Thuột, hay "B. i Mù Tr. i" đã tan tác h. t, phần đ. t bé như của quê h. ng yêu đ. u tôi yêu.

NHỮNG NGÀY ĐƯA CHIẾN CUỘC

Có lẽ không phải chỉ riêng tôi, mà h. u h. t những người dân của thị xã đã không linh cảm nơi quê h. ng th. m. ng này l. i r. i vào bi. n l. a của chiến tranh. M. c đ. u vào mùa Thu năm 1974, Đ. i Tá Nguyễn Trọng Luật và nh. n ch. c t. nh tr. ng kiêm ti. u khu tr. ng Ti. u Khu Darlac, ông đã cho th. c hi. n m. t dãy chi. n hào bao quanh thị xã để phòng xe tăng T-54 của C. ng quân. Tinh th. n quy. t chi. n-đ. u và b. o v. Ban Mê Thuột của t. ng ng. i lính và các c. quan đ. n v. , t. c. p Xã đ. n Qu. n đã rõ r. t và s. n sàng t. đó.

Những cuộc hành quân truy lùng tin tức đã đ. c th. c hi. n liên t. c. C. c hành quân Ph. ng Hoàng của hai đ. n v. Nghĩa Quân (NQ) và C. nh Sát Qu. c Gia (C. nh Sát Qu. c Gia) gi. a liên xã Th. Thành và C. Jút vào sau khu v. c phía Nam, cách nh. m s. của hai đ. n v. này khoảng 15 km v. h. ng Nam Tây-Nam, và 42 km Tây-Nam thị xã vào cuối tháng 2 năm 1975,

đã phát giác du xích xe tăng T-54 của địch.

Cuộc hành quân của đơn vị Nghĩa Quân và Công An Sát Quét Gia thuộc xã Công Minh, Bandon, phía Tây thị xã Ban Mê Thuột cách 48 km cũng đã cung cấp cho Bộ Chỉ Huy Công An Sát Quét Gia thuộc Ban Mê Thuột và凤城兵工厂 số di chuyển của quân Công An Sát Quét trong khu vực Bandon.

Các tin tình báo của nhân tình báo viên, TBND, trong Mạng Lưới Tình Báo do Bộ Chỉ Huy Công An Sát Quét Gia Tán trong nhân tháng 2 và 3/1975, khi đi khai thác lâm số khu vực phía tây thị xã (Bandon) và Tây Nam thị xã 62 km cũng đã báo cáo cho Bộ Tổng Lãnh Quân Đoàn, Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu Darlac tin tức về các đường dây đi trốn, đang dấn dấn và du xích chiến xa T-54 của công quân.

Ngày 14 tháng 2/1975, 7 chiếc xe be khai thác lâm số, trong lúc làm cây ở khu vực Nam Tây-Nam thị xã Ban Mê Thuột 82 km đã bị Công quân công kích, các nhân nhân cũng đã khai trình Bộ Chỉ Huy Công An Sát Quét Gia Tán và Phòng 2 Tiểu Khu nhân tin tức về lực lượng công quân.

Tháng 2/1975, một cán binh thuộc Trung Đoàn 25 Đưa Phóng của Công quân ra hội chánh với một đơn vị thuộc tiểu khu Darlac đã cung cấp tin tức về số đoàn F10 của Công quân đang di chuyển về khu vực Nam thị xã Ban Mê Thuột, đồng thời cho biết Trung Đoàn 25 Đưa Phóng số mặt chiến đấu ở khu vực Khánh Động, nằm trên Quốc Lộ 21, ranh giới giữa Khánh Động - Nha Trang và Phước An - Ban Mê Thuột.

Độc biết là cuộc hành quân ngày 7 tháng 3/1975 (ba ngày trước khi Công quân tấn công Ban Mê Thuột), của một đơn vị thuộc tiểu khu Darlac, đã bắt được một tù binh Công An, quân hàm thiếu úy, trong lúc y đang giăng dây đi trốn ở khu vực Buôn La Sup, thuộc xã Công Minh, Bandon, Quê Ban Mê Thuột.

Những tin tức nhân tin tức này đều cho thấy ghi nhận. Lực lượng từng tâm, Quân Đoàn 2 với hai số đoàn gồm Sư Đoàn 22 Bộ Binh (BB) lo trận giữ các trận miền duyên hải, và Sư Đoàn 23 Bộ Binh 23 trấn thủ các trận cao nguyên với những dãy núi rừng trùng trùng điệp điệp, đã không đưa quân số đến công giữ Ban Mê Thuột với số lượng tấn công của hàng chục ngàn binh lính Bộ Chỉ Huy với đội bác 130 ly, hỏa tiễn 122 ly và chiến xa T-54 yểm trợ đã vùi chôn Ban Mê Thuột và 60

ngàn dân c a th xã này trong bi n l a.

Nh ng trong thâm tâm m i ng i dân Ban Mê Thu t, hình nh nh ng v anh hùng c a Ti u khu Darlac, nh ng chi n sĩ C nh Sát Qu c Gia và S Đoàn 23 B Binh mãi mãi là nh ng th n linh b t t , đ c bi t là Trung Đoàn 53 B Binh tr n gi phi tr ng Ph ng D c, đã anh dũng chi n đ u và b o v nh ng ph n đ t Ban Mê Thu t trong su t 7 ngày đêm d i chi n thu t bi n ng i và m a đ n c a k thù cho đ n phút lâm chung. Xin cảm n đ ng t cao đã cho chúng tôi nh ng ng i con trung hi u l ng toàn này.

NH NG TR N ĐÁNH M Đ U

Đ chu n b cho cu c t n công Ban Mê Thu t, C ng quân đã m 3 m t tr n l n, c t đ t m i liên l c và ti p v n v i Ban Mê Thu t. M t tr n đ u tiên là đánh chi m qu n Thu n M n, thu c t nh Phú B n, n m trên Qu c L 14, giáp ranh v i qu n Buôn Hô, t nh Darlac, cách qu n l Buôn Hô 45 km v phía B c vào ngày 4 tháng 3/1975.

Đêm ngày 6 tháng 3/1975, C ng quân m m t tr n t i khu v c qu n Khánh D ng, Nha Trang, n m trên Qu c L 21, giáp ranh qu n Ph c An t nh Darlac, cách th xã Ban Mê Thu t 75 km v phía Đông B c.

Đêm ngày 8 tháng 3/1975, C ng quân t n công qu n Đ c L p, t nh Qu ng Đ c, n m trên Qu c L 14, cách th xã Ban Mê Thu t 60 km v phía Nam. Đ n 9 gi 30 ngày Ch Nh t, 9 tháng 3/1975, tin C ng quân tràn ng p Chi Khu Đ c L p chính th c nh n đ c qua Trung Tâm Hành Quân Ti u khu Darlac.

Nh v y, th xã Ban Mê Thu t đã hoàn toàn b cô l p. Phía Nam Ban Mê Thu t là qu n Đ c L p đã b C ng quân chi m đóng. Phía B c liên l c v i Phú B n và Pleiku qua Qu c L 14, đã b C ng quân c t t i qu n Thu n M n. Đông B c là Qu c L 21 n i v i mi n duyên h i qua c a ng Nha Trang đã b C ng quân tr n gi b ng m t tr n Khánh D ng.

TÌNH HÌNH BAN MÊ THU T, CH NH T 9 THÁNG 3/1975

V i nh ng tin nh n đ c, tình hình Ban Mê Thu t qu th t có bi n đ ng. Nh ng gia đình giàu có, nh ng ng i có th , đ u tìm cách ra kh i Ban Mê Thu t đ v Nha Trang hay Saigon. M t vé máy bay đi Saigon lên đ n 50 ngàn đ ng th i b y gi , nh ng cũng không còn ch . Đi Nha Trang 20 ngàn, nh ng cũng không cách nào đ t đ c vé.

Tr a ngày 9 tháng 3/1975, m t cu c h p kh n c p đ c tri u t p t i Tòa Hành Chánh, do Đ i Tá T nh Tr ng Kiêm Ti u Khu Tr ng ch trì, g m các ty s tr ng, đ n v tr ng và ban ngành chuyên môn tr c thu c ti u khu. L nh báo đ ng đ đ c ban hành cùng v i l nh c m tr i m t trăm ph n trăm các đ n v .

M t đ c l nh truy n tin đ c chuy n đ n các đ n v , đ c bi t là trong ngành C nh Sát Qu c Gia, v i nh ng ch đ n c n thi t kèm theo đ c l nh này, mà nh ng nhân viên th a hành không th đ c phép m , ng ai tr khi có l nh c a đ n v tr ng tr c ti p. L nh gi i nghiêm đ c ban hành trên toàn th xã, t 9 gi t i đ n 6 gi sáng hôm sau. M t s gia đình có thân nhân ngo i ô th xã nh cây s 5, đã di t n gia đình ra kh i th xã t i ngày 9 tháng 3/1975.

Nh ng đ nh m nh đã an bài, không ph i vì tri u đ i c a chúng ta thi u nhân l c hay b t tài, cũng không ph i vì chúng ta t t trách, ch a làm h t b n ph n c a mình, mà ng c i, chúng ta đã t n s c, đ c bi t là nh ng ng i lính, nh ng chi n sĩ C nh Sát Qu c Gia.

Th c s xã h i mi n Nam t gi a th p niên 1960 đã có nh ng bi n chuy n l n trong sinh ho t chính tr gây nh h ng sâu r ng cho n n tr an xã h i, đ c bi t là nh ng thành ph l n. M t s các t ch c đã ch bi t yêu c u và đòi h i mà quên đi nh ng nguyên t c căn b n c a m t th c t xã h i mà m i sinh ho t còn m c kh i đ u. M t ng i làm chính tr gi i thì c n c yên, c n c làm chính tr thì xã h i lo n. Khuynh h ng đòi t do dân ch đ c l ng vào các cu c b o hành, xu ng đ ng ph n đ i chính ph vào nh ng giai đo n không h p th i, không đúng lúc, c a m t s t ch c, đã th c s đe d a n n an ninh qu c gia, và tr thành nh ng hành đ ng kh ng b tính m ng c a t qu c.

Ng i ta nhân danh t do, đ làm chính tr , nói chính tr , mà không th u tri t đ o đ c và nguyên lý chính tr căn b n. Ng i ta đòi t do, hô hào t do mà xã h i còn m c căn b n, nên vô tình hay h u ý, nh ng k đó đã ti p tay, ho c t o cho k thù c h i lũng đo n và khuynh đ o các c c u, t ch c chính quy n, thao túng tr t t xã h i đ i nhi u hình th c và chiêu bài. Trong khi đó, ngo ài chi n tr ng, nh ng ng i lính c a chúng ta còn giành nhau t ng t c đ t

v i k thù, và sinh m ng nh ng ng i dân ở vùng chi n tranh, ho c t ng ph n l nh th c a mi n Nam ch là ngàn cân treo s i tóc.

M t khác, chúng ta i không may g p ph i m t đ ng minh khác bi t v i n n đ o đ c c truy n, không đ t n ng lòng nhân, không x ch nghĩa, chúng ta nh m t con c trong v n c chính tr toàn c u c a đ ng minh anh em, trong khi n n C ng Hòa c a chúng ta v a qua giai đ o n phôi thai, đang ở ch ng đ ng phát tri n. N n công nghi p n ng còn khi m khu y t, k ngh qu c phòng ch a m mang, n n kinh t qu c dân tuy có n đ nh, nh ng cán cân cung c u ch a đ ng đ u, m u đ ch ch a hoàn toàn cân đ i.

Đ u r ng n n C ng Hòa c a chúng ta đã có đ c m t c c u chính quy n có t ch c và hoàn b , d a trên Hi n Pháp, nh ng đ c toàn th gi i công nh n, có ng c và b u c t do t c p xã, qu n, t nh đ n trung ng. M t H c vi n Qu c gia hành chánh đ ào t o các chuyên viên hành chánh đ u hoà h th ng này. M t Qu c H i l ng vi n, m t Giám Sát Vi n đ đàn h ch vi c làm c a T ng Th ng. M t T i Cao Pháp Vi n đ ki m soát h th ng tòa án là ngành T Pháp c a chúng ta.

Chúng ta i có m t h th ng tài chánh, ngân hàng h t s c n đ nh và tiên ti n, không thua gì các qu c gia m mang. H th ng giáo d c c a chúng ta th c s đã hoàn h o, hàng năm, các vi n đ i h c Sài Gòn, Hu , Đà L t, C n Th , V n H nh, Minh Đ c, đã ào t o và cung c p không bi t bao nhiêu chuyên viên và nhân tài ph c v xã h i. Ngành y t c a chúng ta ph i nói là tân ti n, v i m t đ i ngũ bác sĩ đ y nhi t huy t và l ng tâm.

Quân đ i c a chúng ta cũng đ c ào t o và hu n luy n v i nh ng k thu t tiên ti n, tinh vi, và h u hi u. Chúng ta có hai tr ng sĩ quan: Tr ng Võ B Đà L t, Tr ng Sĩ Quan Tr B Th Đ c, m t tr ng H Sĩ Quan là tr ng Đ ng đ Nha Trang, nhi u trung tâm hu n luy n và nh ng tr ng chuyên môn nh Công Binh, Pháo Binh, Tr ng Sĩ Quan Không Quân và H i Quân, tr ng Quân Nhu, Quân C , vân vân và vân vân...

Và ngành C nh Sát Qu c Gia, chúng ta có m t H c Vi n C nh Sát Th Đ c, hu n luy n và ào t o các sĩ quan u tú, đ hành x lu t pháp th t công minh, Trung Tâm Hu n Luy n D c D a, Tr ng Hu n Luy n C nh Sát Dã Chi n, và nhi u Trung tâm hu n luy n khác đã ào t o các chi n sĩ c nh sát xu t s c đ hoàn thành nhi m v TR B O, AN DÂN, CÔNG MINH, LIÊM CHÍNH.

Với mặt kinh tế quốc dân, các ngành sản xuất đang trên đà phát triển, các nhà máy giấy, xi măng, xưởng dệt, lập ráp nông cụ, xe hơi, xe gắn máy, xe đạp, xà phòng... các ngành xuất, nhập, kho tàng trữ nông cụ cơ mìn, sản phẩm gỗ, cà phê xuất cảng hàng năm nhứt-nhì trong khu vực Đông Nam Á. Các mặt hàng tiêu dùng như vải, sợi... tràn ngập trên thị trường, không còn thiếu hụt gì. Hai mặt mũi sáu triệu dân miền Nam thức sống ăn, mặc, đi học hành và chăm sóc chu đáo.

Xã hội chúng ta thức sống đã tiến bước hoàn toàn, dựa trên căn bản của luật pháp, bình đẳng và tự do. Người ta tha hồ phê bình từng thế hệ và các vị lãnh đạo mà ít có bất cứ sự quấy rối. Quy định tự do cư trú, tự do đi lại, tự do lập hội, tự do ngôn luận, báo chí, và các quyền phát biểu đối lập tôn trọng. Và đó là tất cả những gì mà nước Cộng Hòa của chúng ta đã làm được và đang cố gắng phát triển và thăng tiến.

Tuy nhiên, mặt điu mà chúng ta phải thừa nhận, đó là quốc gia của chúng ta còn là một nước phát triển, chúng ta chưa có kỹ nghệ sản xuất vũ khí. Quân đội của chúng ta, trong ngành tình báo kỹ thuật, trang bị còn rất hạn chế, vì phải nhập vũ khí từ nước ngoài.

Chúng ta không có xe tăng M-48 hoặc bom tạc đạn hay điểu khiển bom máy vi tính, vũ khí chống chiến xa T-54 là súng M-72, dài gần một mét, nặng gần 12 pound. Một khẩu M-72 chỉ xạ được đúng một lần, bắn xong một phát là vứt bỏ khẩu súng. Thế thì mỗi người lính khi đi hành quân phải mang đầy quân trang quân dụng thì còn mang theo được bao nhiêu khẩu M-72. Bom không dùng, bom không có ngòi nổ. Có sẵn cho vũ khí cá nhân thức sống như dao, phẩu thuật trị thương liên lạc còn rất thô sơ, nhiên liệu hoàn toàn bị thiếu hụt, mà được biết là quân sự của chúng ta chưa được phân phối vì bị ràng buộc bởi luật đồng viên.

Và cái phải đi nữa đã đi, chúng ta đã không ngăn chặn được biên giới của kẻ địch tràn ngập thành phố này, Ban Mê Thuột đã mất, mặt mặt của đất nước, hoài bão và tương lai.

PHẦN TRÍ VÀ TÌNH QUAN LỊCH LỊCH

Lịch lịch của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa (VNCH) từ thị xã Ban Mê Thuột lúc bấy giờ không quá một ngàn người, gồm hầu hết của Bộ Tư Lệnh (BTL) Sư Đoàn 23 Bộ Binh, hầu hết của Bộ Chỉ Huy Thiệt Đoàn 8 (quân sự chỉ huy của các đơn vị này đã được di chuyển Pleiku và Kontum từ trước khi mà chưa được chuyển vào như chỉ thị của Tổng Thống lúc kinh lý Pleiku trong

địa phương (tháng 10 năm 1975). Ban Mê Thuột thực sự chỉ là một thành phố hoang không có người ở, nói theo một nghĩa nào đó. Do vậy, việc phân nhiệm tuy có khó khăn nhưng chỉ là một màn hình.

Hầu hết Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn 23 Bộ Binh, và các phòng cùng các ban trực thuộc, chịu trách nhiệm phòng thủ phía Nam thành phố. Hầu hết Bộ Chỉ Huy Thị trấn Đoàn 8 chịu trách nhiệm phía Tây, khu vực nông thôn. Kho đạn (trụ sở Mai hắc Đức) bố trí ở một phía Tây-Nam cùng với Trung Tâm Y tế và tiếp vận (đội điều hành-chánh tài-chánh, tức là Ban Logistics Bộ). Phía Đông do Trung Tâm Huấn Luyện Sư Đoàn 23 Bộ Binh đảm trách. Xa hơn là Chi Khu Ban Mê Thuột và Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia quân Ban Mê Thuột sẽ phối hợp với nhau để chịu trách nhiệm về phòng thủ. Một Bộ thành phố là Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia tỉnh Darlac cùng với một đội Cảnh Sát Dã Chiến. Nội vi thành phố và các chốt điểm trọng yếu đều do lực lượng Cảnh Sát Quốc Gia đảm trách, và được bố trí như sau:

Hai chốt cảnh sát đặt tại Trung Hố thành phố và cuối đường Phan Chu Trinh là các chốt của Bộ. Cuối đường Tô Do, Bên Xe Cây Số 3, được giao cho Cảnh Cảnh Sát Quốc Gia Cảnh Klong và một tiểu đội Cảnh Sát Dã Chiến. Cảnh phía Nam có Cảnh Cảnh Sát Quốc Gia Cảnh Ê B và một đội Cảnh Sát Dã Chiến chịu trách nhiệm. Cảnh Tây thành phố giao cho Cảnh Cảnh Sát Quốc Gia thành phố Cảnh Cảnh Cảnh chịu trách nhiệm. Các cao ốc trong toàn thành phố và các khách sạn, nhà khách sạn Anh Đào, Hàng Không, đều được Cảnh Cảnh Sát Quốc Gia đóng chốt.

Các đội và trực ban gồm có một tiểu đoàn của Trung Đoàn 53 Bộ Binh đóng tại phi trường Phan Đình, cách thành phố Ban Mê Thuột 7 km, có trung đội pháo binh 105 ly. Nhiệm vụ thay, pháo binh của Cảnh quân là loại 130 ly, và hỏa tiễn 122 ly, tầm xa và sức công phá hoàn toàn cách biệt.

Lực lượng Cảnh quân có một trung đoàn địa phương là Trung Đoàn 25, ba sư đoàn quân chính quy Bộ với gồm các Sư Đoàn 320 (tên danh là Nông Trại 3 Sao Vàng), Sư Đoàn 316, và Sư Đoàn F10. Thêm vào đó, Cảnh quân có hàng trăm chiến xa T-54, các đội bác 130 ly, hỏa tiễn 122 ly, BKZ 82 (bích-kích pháo không-giọt dùng để phá hủy các công sự phòng thủ).

Với những đội và tham chiến có một này, quân của Cảnh quân đã lên đến hàng chục ngàn hơn so với quân của Việt Nam Cộng Hòa. Và nếu Cảnh thêm đoàn Cán Bộ Xây Dựng Nông Thôn, Nghĩa Quân và lực lượng Nhân Dân Tự Vệ xã Cảnh Giao, quân của ta cũng không vượt quá 2,000 người. Những thực sự thì bảy ngày sau Cảnh quân mới hoàn toàn làm chủ Ban Mê Thuột. Đó chính là những lòng dũng cảm, tinh thần quyết chiến-đấu của từng người lính, và cấp

ch huy c a m i đ n v trong su t nh ng gi đ u chi n cu c.

M Đ U TR N ĐÁNH

(Xem Phóng đ tr n đánh)

T 1gi 20 đ n 2 gi 15 sáng ngày 10 tháng 3/1975, các ch t đi m C nh Sát Dã Chi n c a B c và c a Tây th xã đã phát giác các t trnh sát ti n phong c a C ng quân và liên ti p báo v Trung Tâm Hành Quân C nh L c, B Ch Huy C nh Sát Qu c Gia t nh Darlac.

Hai gi 20 sáng ngày 10 tháng 3/1975, C ng quân b t đ u th c hi n tr n m a pháo theo chi n thu t ti n pháo h u xung b ng đ i bác 130 ly, h a ti n 122 ly vào các c đi m quân s nh B Ch Huy Ti u Khu, B T L nh S Đoàn 23 B Binh, kho đ n Mai H c Đ và phi tr ng L19.

Ti ng rít c a h a ti n và đ n đ o 130 ly kh ng khi p nh xé c không gian mà ng i ta th c s ch a t ng nghe th y m t t l n trong đ i. Nh ng ti ng n đó c liên t c nh nh ng dây pháo đ i không ng ng, làm v tung h t các c a ki ng và rung chuy n c thành ph nh c nh t ng đ ng đ t đ c th y trên các màn b c. Các nhà cao t ng b rung chuy n c c m nh. Và màng nhĩ c a con ng i ch còn ghi nh n ti ng "o o" mà không còn nghe đ c m t âm thanh nào khác.

Thành ph đã nh con tàu chao nghiêng trong bão t . M t s các nhà xây thô s quanh các khu v c quân s đã b s p đ , và tr n m a pháo liên ti p không ng ng đ xu ng các c đi m quân s c a ta cho đ n 6 gi sáng.

B n gi sáng cùng ngày, chi n xa T-54 và b đ i C ng S n chia làm nhi u mũi t n công vào phi tr ng L19, kho đ n Mai H c Đ v i chi n thu t bi n ng i.

Sáu gi 15 sáng, xe phóng thanh c a Ty Thông Tin đ u t i Ngã 6 th xã phát l i kêu g i c a đ i tá t nh tr ng yêu c u đ ng bảo bình t nh, ai nhà n y, tình hình an ninh t i th xã v n còn yên t nh.

Sáu gi 20 sáng ngày 10 tháng 3/1975, m t góc phía B c c a phi tr ng L19 b C ng quân tràn ng p.

B y gi 15 các ch t c nh sát xin l nh rút kh i v trí phòng th vì áp l c đ ch quá m nh. Cũng lúc này, dân chúng t khu v c Buôn A-Lê B, Tân Mai, c a Nam th xã lũ l t ch y vào trung tâm thànhph .

Tám gi 30 cùng ngày, Kho đ n Mai H c Đ th t th . Viên đ i úy ch huy tr ng b tr ng th ng.

Chín gi 20, chi n xa T-54 và b đ i C ng quân chia làm nhi u mũi t n công vào th xã. M t mũi t cu i đ ng Phan Chu Trinh (c a B c) tràn chi m khu v c nhà th Chính Tòa, ngã Sáu th xã, cách B Ch Huy Ti u Khu 800 mét. Mũi phía Nam, t khu v c Buôn A-Lê B, đ i Trung H c La San, theo đ i l Th ng Nh t t i n đánh khu v c t dinh T nh Tr ng, Ty Ngân Kh . M t mũi khác, t h ng chùa Kh i Đoan, đánh chi m ngã t Nguy n Tri Ph ng Phan B i Châu, và m t Tây th xã đã b C ng quân t n chi m.

Khu ph Nguy n Trãi Nguy n Tri Ph ng, dân chúng b ng b nhau ch y v chùa Kh i Đoan và Tr ng B Đ d i m a đ n AK và đ i bác c a k thù. Ti ng khóc c a tr con, ti ng kêu m , g i ch ng hòa l n ti ng đ n rít nghe thê l ng h i hùng không n i nào t xi t. Dãy ph Quang Trung, Lý th ng Ki t, t nhà hàng Hoàng Vinh đ n ti m may Hoàng Y n, đ i di n Ngân hàng Đ i Á b c cháy đ d i. Khu ph Hai Bà Tr ng, Quang Trung, t khách s n H ng Kông ch y dài đ n Ama Trang Long đã thành m t bi n l a. Qu th t cu c s ng c a thành ph này đang b h y di t. Nh ng c m l a cu n theo tàn hòa trong khói đ c ti p t c bay cao đ đ t cháy n t nh ng khu ph lân c n.

M T TR N TI U KHU DARLAC

T 9 gi 30 sáng ngày 10 tháng 3/1975, các mũi ti n quân c a C ng quân t h ng b c và h ng Tây b c đã hoàn toàn tràn ng p trung tâm thành ph và t p trung n l c t n công B Ch Huy Ti u Khu n m trên đ i l Th ng Nh t. B đ i và chi n xa T-54 c a C ng quân t khuôn viên nhà th chính tòa tràn qua ngã Sáu, chi m Cầu L c B Biên Thùy, khu c xá sĩ quan, n m trên Ngã Ba đ i l Th ng Nh t và đ ng Lê L i, nh ng không tràn qua đ c khu v n hoang c a Bác Sĩ Tôn Th t Ni m, n m sát h th ng công s phòng th c a B Ch Huy

Ti u Khu.

L c l ng phòng v B Ch Huy Ti u Khu ph n công quy t li t. M t chi c T-54 c a C ng quân b b n cháy. Dù v i chi n thu t bi n ng i và v i BKZ 82 ly cùng đ i bác 100 ly trang b cho T-54 b n tr c x không ng ng vào h th ng công s phòng th c a ti u khu, C ng quân v n ch a ti n sát đ c vào h th ng công s phòng th này. Tinh th n chi n đ u và lòng dũng c m c a nh ng chi n sĩ thu c Ti u Khu qu th t không th t ng t ng. C m i đ t ti n công c a C ng quân là nh ng tr ng đ i liên, M-79 (súng phóng l u) và M-16 t các công s phòng th x i x ph n kích làm cho b c ti n quân c a C ng quân đã ph i ng ng i.

C ng quân lui v c th khu v c c xá sĩ quan và Câu L c B Biên Thùy, đ ng th i chia quân tràn qua đ i l Th ng Nh t đánh chi m Tòa Án, b u đ i n, tòa nhà Đ i Bi u Chính Ph , và ti p t c th c hi n tr n m a pháo b ng đ i bác 100 ly t các chi n xa T-54 và đ i bác 130 ly cùng h a ti n 122 ly t h ng Tây th xã (khu v c Bandon) đ vào B Ch Huy Ti u Khu.

M i m t gi 20, m t chi c T-54 c a C ng quân ti n vào c ng tr c B Ch Huy Ti u Khu trên đ ng Th ng Nh t đã b b n h . Tinh th n chi n đ u c a các chi n sĩ Ti u Khu càng lên cao.

M i m t gi 45, hai chi c Commando Car (thi t giáp v i b n bánh cao su, không xích s t) c a Thi t Đoàn 8 t h ng chùa Kh i Đoan theo đ ng Quang Trung qua Tôn Th t Thuy t đ ti n v đánh b c h u l c l ng c a C ng quân đang công hãm Ti u Khu. Nh ng khi đ n ngã Ba Ama Trang Long Tôn Th t Thuy t, các chi n sĩ Thi t Đoàn 8 b l c l ng c a C ng quân t ngã Sáu tràn xu ng ch n đánh. Hai chi c Commando Car b C ng quân b n cháy tr c Bar Qu c T . Nh ng các chi n sĩ c a Thi t Đoàn 8 đã len theo khu ph Ama Trang Long đ ti n v h ng Ti u Khu.

Cũng gi này, khu ch Ban Mê Thu t, t đ ng Quang Trung ch y d c theo đ ng Y Jút đ n Ama Trang Long b tr ng đ n và b c cháy đ đ i. Nhà hàng Thanh Th m i khai tr ng, cũng tân k không thua gì nhà hàng Thanh Th đ i l Lê l i Saigon, gi đây đang là m t bi n l a. Dãy ph bên kia đ ng Ama Trang Long, đ i di n v i nhà hàng Thanh Th nh ti m R ng Vàng, n m m t sau c a Ty C nh Sát cũ đã là m t bãi g ch v n. Khu ph n m trên đ ng Y Jút, đ i di n v i ch Ban Mê Thu t nh nhà c a Bác Sĩ Tôn Th t H i đã b s p.

Cho đ n gi này, 11 gi 45 ngày 10 tháng 3/1975, các chi n sĩ c a Ti u Khu Darlac v n c th

Ban Mê Thuột Ngày Đưa Chiến Cuộc

Tác Giả: Nguyễn Đôn

Thứ Năm, 08 Tháng 3 Năm 2012 07:43

Ban Ch Huy Ti u Khu, và l c l ng c a C ng quân t 2 m t, phía B c, t c là khu c xá sĩ quan và m t ti n Ban Ch Huy Ti u Khu, t c là t B u Đi n, tòa nhà Đ i Bi u Chính Ph đã bám sát h th ng công s phòng th c a Ban Ch Huy Ti u Khu. Nh ng tr n đánh xáp lá cà đ m máu đã x y ra đ c theo h th ng công s phòng th .

M t gi 15 tr a ngày 10 tháng 3/1975, Trung Tâm Hành Quân c a Ban Ch Huy Ti u Khu b trúng pháo, m i liên l c truy n tin b phá h y.

M i b n gi 20 ngày th Hai, 10 tháng 3/1975, Ban Ch Huy Ti u Khu T nh Darlac th t th , sau h n 7 ti ng đ ng h giao tranh v i l c l ng bi n ng i c a C ng quân có chi n xa T-54, và các lo i đ i pháo y m tr , mà không có đ c m t đ n v b n nào ti p c u.

Sáu m i ngàn dân th xã Ban Mê Thuột mãi mãi ghi nh chi n công, lòng dũng c m và tinh th n k lu t c a các chi n sĩ Ti u Khu Darlac trong nh ng gi phút lâm nguy đã c g ng và hy sinh đ làm tròn b n ph n cho đ n h t s c mình. Xin g i t m chân tình sâu xa nh t c a chúng tôi đ n Trung Tá Vĩnh Hy, ng i tr c ti p ch huy m t tr n, v i nh ng tr n t n công và đánh xáp lá cà cùng l c l ng bi n ng i c a quân thù, và đ đ n gi phút cu i đành di t n Ban Ch Huy Ti u Khu đ b o toàn l c l ng.

Xin anh linh c a nh ng chi n sĩ đã s ng hùng thác thiêng, phù tr cho thành ph này và nh ng đ ng đ i c a mình trên nh ng ch ng đ ng di t n. Các v mãi mãi là nh ng anh hùng và th n linh c a thành ph này.

M T TR N PHÍA B C TH XÃ

Nh ng Tr n Đánh Oanh Li t c a Các Chi n Sĩ C nh Sát Qu c Gia Thu c Ban Ch Huy C nh Sát Qu c Gia T nh Darlac

Trong k ho ch phòng th th xã Ban Mê Thuột, Ban Ch Huy C nh Sát Qu c Gia T nh Darlac là m t trong nh ng đ n v ch u trách nhi m v m t khu v c phòng th n ng n nh t, t n i vi th xã đ n c m t m t B c, bao g m phi tr ng tr c thăng và phi tr ng L19. Phòng th phi tr ng L19 là đ n v Thám Sát T nh (PRU), tr c thu c Ban Ch Huy C nh Sát Qu c Gia T nh.

V i nh ng tin t c nh n đ c c a m ng l i tình báo c h u và c a các đ n v b n, v ch huy tr ng C nh Sát Qu c Gia T nh, Trung Tá Tr n Quang Vĩnh đã s n sàng k ho ch phòng th và ph n công cho đ n v h ng th ng tr c. Ông đã b nhi m Đ i Úy Nguy n Ng c Tu n, Đ i Đ i Tr ng đ i Đ i C nh sát Dã Chi n 206 làm ph tá ch huy tr ng đ c trách hành quân.

M i m t gi tr a ngày 9 tháng 3/1975, sau khi đ phiên h p t i Ti u Khu, có s tham d c a Thi u T ng T L nh Quân Đoàn 2, ông tr v B Ch Huy C nh Sát T nh cùng v i v ph tá hành quân tri u t p m t phiên h p tham m u v i các c p ch huy, nh c l i l nh c m tr i m t trăm ph n trăm và l nh báo đ ng đ cho toàn th các đ n v tr c thu c. Ông cũng cho l nh di t n gia đình nhân viên ra kh i th xã đ s n sàng chi n đ u. Đ ng th i Đ i Tá Vĩnh chuy n đ n các C c C nh Sát Qu c Gia Xã Đ c L nh Truy n Tin, Khóa KCD và ra l nh đ c phép tiêu h y h s đ n v n u c n thi t.

Phân công trách nhi m phòng th B Ch Huy C nh Sát m i cho Thi u Tá Ch Huy Phó và sĩ quan ph tá hành quân, v i Đ i Đ i 206 C nh Sát Dã Chi n. Ty c nh Sát cũ, n m khu v c sân v n đ ng trên đ ng Ama Trang Long Tôn Th t Thuy t, g m 2 phòng Truy n Tin và K Thu t do ch huy tr ng đ m trách.

M i hai gi 30 cùng ngày, B Ch Huy C nh Sát Qu c Gia T nh Darlac nh n đ c tin m t đ n v c a C ng quân đã ti n vào khu v c Buôn Ea H'Neh, cách th xã Ban Mê Thu t kho ng 6 km v phía Tây. Viên ch huy tr ng C nh Sát Qu c Gia T nh đã t c th i trình B Ch Huy Ti u Khu và Đ i Tá Nguy n Tr ng Lu t. Đ ng th i ông cũng báo cáo v B Ch Huy C nh sát Qu c Gia Khu 2 (Nha Trang) và B T L nh Quân Đoàn 2/Quân Khu 2. Nh ng ti c thay, B Ch Huy Khu và B T L nh Quân Đoàn đã không có bi n pháp ngăn ch n.

Hai gi 20 sáng ngày 10 tháng 3/1975, C ng quân b t đ u t n công phi tr ng L19, (khu v c phòng th c a B Ch Huy C nh Sát Qu c Gia T nh, do Đ i Đ i Thám Sát ch u trách nhi m), b ng đ i bác 130 ly và h a ti n 122 ly.

Đ n 4 gi sáng ngày 10 tháng 3/1975, C ng quân b t đ u dùng l c l ng b binh v i chi n thu t bi n ng i và xe tăng T-54 t n công phi tr ng L19. Đ n v Thám Sát T nh ch ng tr quy t li t và báo cáo v B Ch Huy C nh Sát Qu c Gia. Đ i Úy Nguy n Ng c Tu n li n liên l c v i Ti u Khu xin Đ i Đ i 1/224 t p vi n. Nh ng Đ i Đ i 1/224 đã không th ch c th ng vòng vây c a C ng quân m t B c Phi tr ng L19.

Sáu giờ 20, mặt đất vòng đai ở khu vực phía Bắc phi trường bị cháy thành. Lực lượng Công quân tràn ngập khu vực này, và đến với Thám Sát Trận đã phải lui về phòng tuyến phòng thủ phía sau. Trận thủ với nhân số nặng nề nhất trong mặt trận Ban Mê Thuột, phải kể hàng đầu là đội đội Thám Sát của Bộ Chỉ Huy Chiến Sát Quốc Gia Trận Darlac. Những hy sinh mất mát đó nhắc nhở dân tộc xã hội không bao giờ quên lãng.

Sau khi tràn ngập các chốt điểm tiêu, 9 giờ 20 sáng ngày 10 tháng 3/1975, lực lượng Công quân tiến mặt Bắc thành xã, tức là khu vực phía Bắc phi trường L19 và bên xe Cây S 3 bắt đầu tiến công Bộ Chỉ Huy Chiến Sát Quốc Gia Trận Darlac, nằm trên đường Trường Chinh xâm nhập trung tâm thành phố.

Lực lượng hệ thống công sự phòng thủ và các dây hàng rào kẽm gai bao quanh phi trường L19 nằm bên kia đường Trường Chinh, lực lượng Chiến Sát Quốc Gia đã chặn đứng các mũi tiến quân của Công quân. Các chiến sĩ Chiến Sát Quốc Gia dù chỉ được trang bị M-16, M-79 và vũ khí nhẹ đã anh dũng phản công quyết liệt trước nhúng tay tiến công của Công quân, không cho địch tiến sát vào hệ thống công sự phòng thủ.

Mặt con đường an toàn duy nhất trong lúc này, chính là con đường Trường Chinh, chạy dài từ bên xe Cây S 3, dọc theo sườn Đông của phi trường L19 đến tận dinh của vị tướng lĩnh Sĩ Đoàn 23 Bộ Binh. Không phải chỉ những chiến sĩ thuộc các binh chủng trong Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa mới có kỹ thuật và kinh nghiệm chiến đấu, mà thực sự những người Chiến Sát Quốc Gia thuộc Bộ Chỉ Huy Chiến Sát Quốc Gia Trận Darlac, trong mặt trận Ban Mê Thuột, đã thể hiện hoàn toàn lòng trách nhiệm và tinh thần Trách Nhiệm An Dân.

Chính nhờ lòng dũng cảm chiến đấu, kỹ thuật tác chiến, và hệ thống chỉ huy chốt chốt này, mà mặt mặt phía Đông thành Ban Mê Thuột, từ khu đường Trường Chinh, chạy dài xuống Bà Triệu, Hùng Vương, Trường Trung Học Trận Hợp Ban Mê Thuột, chưa có bóng dáng của Công quân. Bộ Chỉ Huy Chiến Sát Quốc Gia Trận Darlac đã trấn giữ mặt khu vực an toàn mà có lẽ họ không thể nào ngờ được, đó là con đường đi tận duy nhất sau này cho các đến với phải rút lui vào phút cuối.

Xin mượn những giọng nói của mặt, và nỗi xúc động sâu xa trong tâm hồn để bày tỏ sự cảm phục trước lòng dũng cảm, tinh thần trách nhiệm và anh dũng chiến đấu của những chiến sĩ Chiến Sát Quốc Gia Trận Darlac đã cống hiến quyết liệt bao nhiêu thành phố nhỏ bé này cho đến phút lâm chung.

Xin anh linh c a nh ng v đ khu t phù tr cho thành ph này và nh ng đ ng đ i c a mình gi đ c lòng trung kiên v i t qu c và tinh th n vì dân tr b o b t di t.

M i lăm gi 40 ngày th hai, 10 tháng 3/1975, v i áp l c c a đ ch, và đ b o toàn đ n v , Thi u tá Hàn Văn Thành, ch huy phó B Ch Huy C nh Sát Qu c Gia T nh Darlac đã ra l nh m đ ng máu đ m đ n v ra kh i th xã v Cây S 5, ph i h p v i các đ n v tr c thu c và Chi Khu Ban Mê Thu t đ ti p t c ph n công quân thù.

M i sáu gi ngày th Hai, 10 tháng 3/1975, C ng quân hoàn toàn làm ch tình hình th xã Ban Mê Thu t, ng i tr khu v c B T L nh S Đoàn 23 B Binh còn đ c tr n gi .

Trong thành ph , ti ng súng nh đã im, nh ng c nh tan hoang c a th xã th t không cách nào t xi t. Nh ng khu ph b cháy không ai đ p t t, đóm l a, tro tàn, và b i khói bao ph khung tr i th xã nh m t màn s ng đ c. M t đ ng l loang nh ng đ u đ n cày. Bên c nh nh ng đống tro tàn, t ng nhóm ng i co ro s h i cúi m t không dám khóc. Nh ng tr em m t cha, l c m kêu van đã khàn ti ng.

R i rác trên các khu ph , nh ng vũng máu và thây ng i, k b th ng, b ch t không ai sẵn sóc. Th xã không h n là m t bãi tha ma, không g n gần s ch s nh nghĩa trang ng i ch t, mà là h n đ n c a m t th gi i n a s ng, n a ch t. V ô m xác ch ng không dám khóc, m nhìn thây con giá l nh không dám đ m v . Ng i ta v n s m t M u Thân th hai, năm 1968, Hu . Bóng dáng c a C ng quân nh t th n đ n chiêu h n k s ng đ e đ a m i ng i.

Sáu gi chi u th Hai, ngày 10 tháng 3/1975, b đ i C ng S n l i chia thành t ng toán, đi l c soát kh p cùng th xã, và thanh l c dân chúng c các t đ i m c a ng i ch y n n nh chùa Kh i đoạn, Tr ng B đ , Tr ng Tàu đ ng Y Jút, và b t đi nh ng thanh niên nam, n .

Ng i dân th xã không còn đ i m t a, không còn ch kêu c u. Ng i ta theo l nh c a nh ng kh u AK ch a vào h nh m t cái máy, không c m xúc, n i kinh hoàng đã c p đi m i c m giác c a con ng i. Và cũng chính gi phút này, ng i ta hi u th nào là đ ng ranh c a c i ch t.

Ban Mê Thu t Ngày Đ u Chi n Cu c

Tác Giả: Nguy n Đ nh

Thứ Năm, 08 Tháng 3 Năm 2012 07:43

Nh ng ni m tin và lòng hy v ng c a muôn ng i l i tr v trong b n năng và tâm linh c a h . vì trên b u tr i th xã, hai chi c L-19 đang l n vòng trên đ u B T L nh S Đoàn 23 B Binh, mà t sáng, n i h i hùng đã làm ng i ta quên m t. Nh ng tia khói đ c nh m t màng lu i t d i đ t tung lên, t o thành nh ng chi c dù tí hon bao quanh hai chi c L-19, Đó là đ n phòng không 37 ly và 12 ly 7 c a C ng quân, nh ng không m t chi c L-19 nào b trúng đ n.

Ph t Xá L i v n còn t i th , Chúa Giê Su v tr i v n l p phép Thánh Th đ nuôi ng i th gian, B T L nh S Đoàn 23 B Binh v n còn đó, nghĩa là linh h n và ni m tin c a ng i dân th xã v n ch a b h y dĩ t. M i ng i nh th m xin "Nh ng Con Ó c a S Đoàn 23 i, xin hãy vì 60 ngàn dân và thành ph thân yêu này mà chi n đ u."

BAN Mê THU t GIẤY PHÚT LÂM CHUNG

Cu c t n công vào th xã Ban Mê Thu t lúc 1 gi 20 sáng ngày 10 tháng 3/1975 c a 3 s đoàn B Binh B c Vi t cùng v i chi n xa T-54 và các lo i tr ng pháo cho đ n lúc này đã h u nh l ng đ ng trong n i vi th xã (16 gi 10 ngày 10 tháng 3/1975). Và các c đ i m quân s quan tr ng đã b C ng quân tràn ng p.

Sáu gi 20 ngày 10 tháng 3/1975, phi tr ng tr c thăng và L19, đài ki m báo, đ n v phòng th phi tr ng, n m phía B c th xã, cu i đ ng Phan chu Trinh và T Do, đã b tê li t.

Tám gi 20 cùng ngày, kho đ n Mai H c Đ , phía nam Tây-Nam th xã b th t th

M i m t gi 50, h u c Thi t Đoàn 8 Thi t Giáp c a Tây th xã di t n.

M i hai gi tr a, Cu c C nh Sát Qu c Gia Xã L c Giao, n m trên đ ng Quang Trung Tôn th t Thuy t, c nh ch Ban Mê Thu t tan hàng.

M i b n gi 20 chi u ngày 10 tháng 3/1975 B Ch huy Ti u khu Darlac th t th .

M i l m gi 40 cùng ngày, B Ch Huy C nh Sát Qu c Gia t nh Darlac rút kh i th xã.

Trong g n su t 14 gi đ ng h , các đ n v quân đ i, C nh Sát, Nghĩa Quân, Đoàn Cán B Xây Đ ng Nông Thôn T nh,và Nhân Dân T V toàn th xã đã t n h t s c mình đ ch ng tr v i l c l ng bi n ng i, chi n xa và đ i bác c a C ng quân mà không có đ c m t đ n v b n nào tiếp c u.

Và gi a nh ng gi phút quy t li t này, ng i ta nh n đ c tin vào lúc 10 gi 15 sáng ngày 10 tháng 3/1975, m t đ n v Bi t Đ ng quân t c a B c th xã (b n xe Cây S 3) đã xâm nh p trung tâm thành ph . Tin t c này đ c loan truy n đ n h u h t các đ n v đang chi n đ u trên kh p các c a ng th xã, và m i ng i lính, t c p ch huy cho đ n binh sĩ đ u vui m ng n m ch c ph n quy t đ nh chi n tr ng.

Nh ng cho đ n m t gi chi u, tin t c v Liên Đoàn 21 Bi t Đ ng Quân v n im h i l ng ti ng, mà chi n tr ng m i lúc càng quy t li t h n, cho đ n khi ng i ta bi t r ng đ n v Bi t Đ ng Quân ti n vào th xã sáng nay là ch đ gi i c u gia đình c a v T L nh S Đoàn 23 B Binh ra kh i th xã.

Tin này qu th t là m t tác đ ng tâm lý, không nh ng làm cho các đ n v tham chi n mà c toàn th xã có c m nghĩ Ban Mê Thu t đã b b r i. Tuy nhiên v i tinh th n và trách nhi m c a m t ng i lính, các đ n v có m t t i th xã v n anh dũng chi n đ u v i ni m tin l c l ng t ng tr b , và đ c bi t là hai Trung Đoàn 44 và 45 B Binh nh t đ nh s đ c g i đ n.

Nh ng 1 gi 15 ngày 10 tháng 3/1975, trung tâm hành quân c a Ti u Khu, đ u não c a m i h th ng ch huy và liên l c cho chi n tr ng Ban Mê Thu t b đ i bác c a C ng quân pháo s p, ti u khu th t th , r i B Ch Huy C nh Sát Qu c Gia T nh di t n và th xã Ban Mê Thu t đã l t vào tay C ng quân.

M t s các t trnh sát, các đ n v an ninh vòng đai th xã m t liên l c v i đ n v . Nh ng sĩ quan ch huy và binh sĩ c a các đ n v này đã l n vào các đoàn ng i ch y lo n, ho c t tái l p các t chi n đ u, l n tránh vào các khu r y cà phê m t B c, phía sau Tòa Giám M c.

Trong n i vi th xã, cho đ n 6 gi chi u ngày 10 tháng 3/1975, tr n chi n đ c coi nh k t thúc. Thành ph b y gi nh m t bãi tha ma, ch a đ y t khí. Nh ng đ ng tro tàn c a nhi u khu ph b cháy, b i khói và g ch v n, g i cho ng i ta cái c m xúc c a m t chi n tr ng tàn cu c l nh o r n ng i.

ĐÊM KINH HOÀNG

T 6 gi chi u ngày 10 tháng 3/1975, b đ i C ng quân b t đ u chia thành t ng toán nh l c soát kh p cùng các khu ph và nh ng đi m t p trung c a ng i ch y lo n nh chùa Kh i Đoan, tr ng B Đ , tr ng Tàu đ ng Y Jút. H thanh l c dân chúng, b t đi nh ng thanh niên nam n , và truy lùng các viên ch c chánh ph , sĩ quan và binh lính.

Kh p cùng các ngõ ph , b n đ c công và du côn, thi nhau l p công, đ p phá các c a ti m, dinh th , t gia, nh ng n i mà h cho là có k thù n tr n, là Vi t gian, ph n đ ng, làm vi c cho M Ng y, ho c có n máu v i nhân dân. Chúng thi nhau l c soát các tr ng h c, nhà th , b c t ng nhà th quân đ i, c nh tr ng H ng Đ c cũng b chúng đ p nát, đ ng th i lòng b t nh ng ng i có thù h n v i chúng, và lôi đ t h t các lo i sách báo, gi o khoa, t đi n, các tác ph m văn h c, ngh thu t, đ c bi t là nh ng n ph m vi t b ng ti ng ngo i qu c nh Anh văn, Pháp văn.

M t l n n a, ng n l a t ng tr ng cho s h y di t l i bùng lên kh p cùng th xã. C nh hôi c a, hôi ng i, tr thù cá nhân lan tràn kh p n i. Thành ph b y gi là m t xã h i không t ch c, không lu t pháp, và tai h a th m kh c đã di n ra kh p cùng các ngõ ph . Nh ng hình ph t dã man th i ti n s đã đ c đem ra th c hi n. Hình nh c a ch t chóc và kh ng b đang bao trùm lên th xã nh bé này và dè n ng xu ng tâm h n m i dân đỉnh c a toàn thành ph . Cu i đ ng Hoàng Di u, Nguy n Trãi, Khách s n Darlac, ba nghi p ch khai thác lâm s n đã b đánh đ p đ n tàn khuy t, m t s viên ch c chính ph , binh sĩ và c nh sát b hành hung r t dã man, nh ng các n n nhân đ u không có thu c men c u ch a và không đ c phép c u ch a.

Số ngu dốt của kẻ chiến thắng, hay số dã man và thiêu trình độ của kẻ phản bội chính là tại họ và thềm trở ng tàn khốc cho một xã hội. Xã hội miền Nam, và dân trí của người Cộng Hòa miền Nam đã có một trình độ văn hóa và kỹ thuật cách xa gấp bội so với miền Bắc, nên bộ đội Cộng quân, sau khi đã kiểm soát toàn thể xã, lập tức đi dò tìm những "đài phát thanh," và đã dùng súng B-40, B-41, hoặc đi bác 100 ly trang bị trên chiến xa T-54 bắn vào các gia đình có ăng ten trên nóc nhà, vì họ cho rằng đó là vị trí đặt các máy truyền tin của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa, mà các ăng ten TV là những "đài phát thanh" này đã có khắp trong toàn thể xã. Thềm trở ng thay cho thành phố Ban Mê Thuột và 60 ngàn dân của thể xã này.

Trong đêm này, không biết có bao nhiêu gia đình tan hoang, bao nhiêu người bị chết oan, đánh đập, hoặc bị đưa ra mang thể ng tích hay tàn khuyển, mà với con, thân nhân, bên bè chềm trở ng nhìn mà không dám kêu van. Máu và lệ đã đổ, những không chảy ra thể khoe một, mà lệ tuôn ngổc vào lòng. Trại quá cao mà Phệ cũng rất xa, nên con người đã là chết của con người trong đêm nay, với đầy đủ quy n uy và hung d. Đêm kinh hoàng, đêm của đau ngổc và Sa Tăng.

Những bộ đội Cộng Sản đã không còn biết thể, mà còn tiệp tay, kích dục, cùng với đám côn đồ ném vùng, truy lùng và thể diết những kẻ mà chúng thù hận, hoặc chúng cho là có một máu với cách mạng. Và cũng đêm nay, lên đầu tiên, người dân thành phố nhìn dục bộ một thể c của bộ đội Cộng Sản.

Cái quan trọng đối với kẻ chiến thắng trong cuộc chiến 20 thể 1 này là với vết thể c những gì họ có thể với vết: Kho dục thể ng thể trung thể ng, thể c thể c Phệ Thể Thể ng ném trên thể ng Thể Do, thể nh F Đục Bị thể, Kho Quân Nhu, Quân C, dục c thể y khoa và dục c thể m, thể c men của các thể nh với thể nh Quân Y Việt, Dân Y Việt, Trại xá, nhà thể sinh, các của thể m thể c Tây, các thể lý thể o, của hàng bách hóa của thể nhân trong toàn thành phố.

Suốt đêm, người ta nhìn thể y những đoàn Molotova chềm thể y hàng hóa với thể ng của thành phố đi với thể ng Bandon, phía Tây thể xã.

Trong khi đó, những sĩ quan, binh lính và viên chức chính phủ bộ thể thể trong thành phố, đang tìm cách lên thể n ra khỏi thể xã, hoặc lên núp trên các nóc nhà, giếm mái tôn và thể n nhà, để tránh bộ thể ho c bộ thể thù cá nhân. Cái thể nh với đêm của mùa Xuân cao nguyên, hoặc cái nóng kinh ngổc của những ngày thể ng tháng 3 thể thành phố Ban Mê Thuột đã thể y ai hiểu thể c, người thể nh ng ngổc lên thể n Cộng quân và bên côn đồ ném vùng. Tuy nhiên, nỗi đau thể n của thể xác trong lúc này đã không làm con người c thể nh thể c bộ ng số kinh hoàng và tuy thể với ng

đang chìm tâm trí h xu ng đáy v c mệnh mông.

Đêm nay, m t góc vòng đai th xã, tôi nhìn rõ đêm đen ph xu ng bãi tro tàn và g ch v n c a khu ph , ng i mùi khét c a t thi và gia súc trong tr n l a sáng nay mà nghe lòng mình nh tan nát, rã r i. Tôi ng m ngủi th ng xót cho nh ng gì v a m t, nh ng cu c đ i bình d c a t ng con ng i và m i gia đình trên thành ph này, mà th i gian ch là t i Ch Nh t hôm qua, m ng 9 tháng 3, và ch ch a tròn 24 ti ng đ ng h mà t t c đã không còn n a. T t c đã tr thành k ni m, nh m t gi c m , đ y hũ hũ và kinh đấm.

Trong n i xúc đ ng không cùng đó, tôi ch t nh v qu ng đ i đã qua, nh ng tháng ngày u th trên thành ph "Bu n Muôn Thu " mà nh ng h c trò đ -th t v n quen g i tên Ban Mê Thu t m t th i, gi đây tôi càng nghe tên g i đó êm ái l th ng.

Ban Mê Thu t, quê h ng u th ngày đó, cũng nh ph th êm đ m bình d c a hôm qua đã là m t bãi g ch v n. Nh ng nh ng k ni m yêu d u c a Ban Mê Thu t mãi mãi không phai m trong tâm h n c a riêng tôi và c a 60 ngàn dân đình sinh tr ng n i này.

Tôi không hi u đ c t i sao trong lúc này tôi l i nh v ngày cũ, chu i th i gian êm ái c a th i niên thi u trên khuôn viên tr ng T ng H p. Nh ng ngày tháng rong ch i trong các buôn, làng c a khu v c Xã C Êb có đ y hoa B ng Lăng màu tím n r m i Hè v trên nh ng đ i hoang. Con đ ng vào Buôn Dung xuyên qua khu su i Bà Hoàng có c vàng và hoa Lan đ i. Khu thác Drayling v i b c đá bám đ y trên nh ng g c cây d u già nh nh ng cảnh li u rũ xu ng c a mùa Thu Đà L t. Và đ p h n, là nh ng cảnh Phong Lan nh nh ng chi c n th t trên bím tóc thi u n thu nào.

Không hi u tôi đã th ng con đ ng Hai Bà Tr ng hay khu c xá Lam S n êm bu i chi u v , ho c là dãy ph Y Jút Quang Trung, n i th t có Ciné Lo Do và Nguy n Hu mà h ng đêm không h thi u ánh đèn màu. Khó th m c a tô bún bò rau chu i, hay mùi cay c a khói thu c Lào trong dãy ph ch d c Ama Trang Long. Ho c là cái hun hút c a con đ ng Phan Chu Trinh ch y dài t Toà Giám M c đ n nhà th cha Ngo n, n i li n v i đ i l Th ng Nh t cho t i Buôn Alê A, c a Nam c a thành ph . Ho c gi là n i nh c nh n c a ng i b hành t khu đ i dốc Châu S n theo ng Hàm Nghi v khu Ch Nh đ ng Hoàng Di u n i dài vào m i sáng Ch Nh t. T t c đã hi n v trong trí óc tôi nh m t khúc phim th m ng c a th i vàng son v a m t hôm qua.

Tôi v n nh r o chi u hôm qua, m ng 9 tháng 3/1975, t ng d y xe nhà đ u n i đuôi nhau trên con đ ng Quang Trung, c nh phòng m ch Nha Sĩ Ba, và m t góc c a đ ng Quang Trung Hai Bà Tr ng, bên c nh khách s n T ng Hi p đ n khách s n H ng Kông, đ ch ăn m t tô h t iu Nam Vang c a Phú Lâm, và món canh c i chua n u đ u cá c a nhà hàng Hoàng Vinh, đ i đi n v i Ngân Hàng Đ i Á. Và cũng chi u hôm qua, tôi và Th nh còn lang thang trên con đ ng này, v a mu n ghé vào ti m kem Chi Cao, mà cũng mu n ăn m t chén Th ch Chè c a Tân Ka, nh ng r i cu i cùng đã vào Blanc de Neige Lý Th ng Ki t.

Không ph i tôi ch nh có b y nhiều, và n u ch b y nhiều thôi, th t ch a đ đ nói v Ban Mê Thu t c a tôi, vì danh lam th ng c nh và cái th m ng c a thành ph này còn ch t đ y trong tâm trí m i con ng i. T cái s m u t c a m t thành ph k ng h , Cây S 7, khu khai thác và ch bi n lâm s n, phía Nam th xã 7 km. Ban Mê Thu t, "Kinh đô C m Lai và Cà Phê" mà nh ng doanh gia khai thác lâm s n đã đ t tên. Nh ng d y đ n đi n cà phê và cao su r ng hàng ch c ngàn m u, cho đ n nh ng khu gi i trí ngo i ô, nh V n Th c Nghi m, H Trung Tâm... Và trong thành ph , nh ng n i ăn u ng thành danh nh Tân Cao Nguyên đ ng Hoàng Di u, nhà hàng Vĩnh Thu n cu i Quang Trung, Cà Phê Thiên H ng Lý Th ng Ki t, Vui S ng Phan Chu Trinh, Mây H ng khu tr ng T ng H p... R i nh ng đ y ph xá t p n p ng i qua i nh Phúc An, Dân Thiên Đ ng, Minh S n, Trúc Lâm, R ng Vàng, Thanh Th ... Vân vân và vân vân...

Nh ng t t c nh ng th m ng đó, gi đây đã b h y di t. M ôi và n c m t c a bao ng i đã không ng ng đ ra trong su t bao nhiêu tri u đ i đ xây đ ng nên Ban Mê Thu t v i k v ng c a h và con cháu h mai sau, gi đây ch còn m t đống tro tàn, mà h ng khói g n nh cũng nh t nhòa tan đi trong m t vài giây phút n a. Ban Mê Thu t th c s đã m t r i, nh ng trong tâm trí nh ng ng i còn i, Ban Mê Thu t mãi mãi là máu th t c a châu thân mình.

B T L NH S ĐOÀN 23 B BINH VÀ TR N ĐÁNH CU I CÙNG

Bây gi là 4 gi 20 sáng ngày 11 tháng 3/1975, khu su i Đóc H c v i nh ng v n rau tàn t đ y đ u dếp râu và đ u xích chi n xa. Khu xóm nghèo c a m t ngo i ô t nh nh càng tàn t t l nh h n lúc nào. Nhìn v khu v c B T L nh S Đoàn 23 B Binh và Dân Y Vi n Ban Mê Thu t, ch còn th y đ c ng n đèn Signal ch v trên tr truy n tin. Nh ng đóm màu đ c a h a châu càng nh h n, nh ánh m t c a loài thú hoang trong r ng đêm.

Cái l ng l c a đêm tr ng và cái yên tĩnh c a chi n tr ng càng làm cho ng i ta liên t ng t i m t cái gì kh ng khi p s p x y ra. Lâu lâu m t tràng đ i liên ho c nh ng lo t súng nh không

phân bi t đ c AK-47 hay M-16 b n ra. Và nh v y là đã h n 24 gi đ ng h , t lúc 1 gi 20 sáng ngày 10 tháng 3/1975, đ t t n công đ u tiên c a C ng quân vào h u c B T L nh S Đoàn, nghĩa là l c l ng phòng th h u c B T L nh S Đoàn 23 B Binh đã ch ng tr không ng ng trong su t 24 gi , và không hi u s còn c m c đ c bao lâu n a.

Qua h th ng truy n tin, ng i ta nh n đ c tín hi u c a Chi Khu Ban Mê Thu t, và Đ i Tá Đ u, ch huy tr ng Liên Đoàn 21 Bi t Đ ng Quân còn ngo ài vòng đai th xã, m t B c, mà ch a ch c th ng đ c phòng tuy n c a C ng quân đ ti n vào th xã. Hy v ng duy nh t trong lúc này, là hai chi c L-19 đang bay trên đ u B T L nh, đ u r ng màng l i phòng không v i đ i liên 37 ly c a C ng quân v n không ng ng t n công.

Và chính trong hoàn c nh này, tôi m i hi u rõ tinh th n T Qu c, Danh Đ , Trách Nhi m c a nh ng chi n sĩ S Đoàn 23 B Binh. Nh ng con ó vùng Cao nguyên đã làm c S Đoàn 320 Sao Vàng c a C ng quân vùng Dakto, Tân c nh, B n Het m t th i nào, gi đây, nh ng con ó đó v n v y cánh tung hoành gi a r ng quân đ ch không m t chút e s .

Năm gi 55 sáng ngày 11 tháng 3/1975, chi n tr ng v n còn yên tĩnh, bu i sáng tháng Ba vùng cao nguyên th ng có s ng mù che ph , nh ng hôm nay, s ng mù đã đ c thay b ng b i khói, và không khí trong lành c a nh ng sáng mùa Xuân năm x a đã bay m t đ nh ng ch cho mùi khét c a thu c súng.

c a Nam th xã, l c l ng phòng th t dinh t nh tr ng, n m trên đ i Th ng Nh t v n còn c m c . T dinh này là m t bi t th khá kiên c , n a ph n t ng phía đ i đ c xây b ng đá, và h th ng công s cũng là nh ng lô c t đá. Nh v y trung đ i phòng v t dinh đã không di t n theo B Ch Huy Ti u Khu. M t khác, t dinh này t ng đ i g n h u c B T L nh S Đoàn 23 B Binh h n Ti u Khu. V l i, v i m t ph m vi nh , trung đ i phòng v d dàng b trí h a l c h n m t vòng đai r ng l n nh Ti u Khu. Do đó, trung đ i tr ng là Trung Úy Hoàn đã c ng quy t không di t n. S hi n di n c a đ n v này đã tr thành m t ch ng ng i và nghi đ m trong chi n thu t đ i v i l c l ng C ng quân trong lúc này.

Sáu gi 30 sáng ngày 11 tháng 3/1975, t khuôn viên tr ng ti u h c Nguy n Du, sau l ng S H c Chánh Ban Mê Thu t, ng i ta nhìn r nh ng chi c T-54 c a C ng quân, và l c l ng b binh đang th c hi n m t cu c chuy n quân bao vây h u c B T L nh S Đoàn 23 B Binh. Vòng vây này đang đ c th t ch t, nh m t màng l i dày đ c chung quanh vòng đai phòng th B T L nh. Và 6 chi c T-54, nhìn đ c t h ng Tây-Nam, đang dàn hàng ngang ti n sát và h th ng công s phòng th B T L nh. V i kinh nghi m c a nh ng ng i lính, ai cũng hi u

Bộ Tư Lệnh khó lòng cầm cố được trong vòng vài ba giờ đồng hồ tại.

Trong khi đó, những tiếng súng nổ, và đi bác 100 ly, cùng lúc găm lên những những giây pháo nổ không ngừng, làm rung chuyển cả mặt vùng trời. Các quân bất đồ u n l c t n công h u c Bộ Tư Lệnh S Đoàn 23 B Bình. Và tại cả Nam th xã, b binh và chiến xa T-54 cũng ráo ri t t n công l c l ng phòng th t t dinh t nh tr ng. Những ch là mặt trung đi Đ a Ph ng Quân, đ n v phòng th t t dinh làm sao có th ch ng tr đ c v i l c l ng bi n ng i và chiến xa T-54 cả C ng quân.

Tám giờ 15 sáng ngày 11 tháng 3/1975, t t dinh t nh tr ng b T-54 i s p các b c t ng vòng đai, và pháo s p các t ng l u. Trung úy trung đi tr ng b tr ng th ng. Trong máy PRC-25, ng i ta nghe đ c tiếng kêu c u r i xin l nh đi t n cả Trung Úy Hoàn, v sĩ quan Đ a Ph ng Quân v a ngoài 30 tu i, những lòng can đ m và kinh nghiệm chiến tr ng cả ông đã v t xa quá tu i đi. Ông đúng là mặt sĩ quan u tú cả quân đi.

T t dinh t nh tr ng đã th t th , ch t đi m cu i cùng c cả Nam th xã đã b C ng quân tràn ng p, Bộ Tư Lệnh S Đoàn 23 B Bình bây giờ nh ng i hùng cô đ n v y vùng đ i tr i m a đ n cả quân thù.

NHỮNG PHÚT CUỐI CÙNG CỦA BỘ TƯ LỆNH S ĐOÀN 23 B BÌNH

L c l ng phòng th Bộ Tư Lệnh g m hai đi đi và mặt s các phòng ban chuyên môn, trong đó có mặt đi đi là đ n v t ng hành dinh, chuyên trách v hành chánh và m th c. L c l ng ch ch t là các Trung Đoàn 44 và 45 đang hành quân vùng Pleiku. Trung Đoàn 53 ch có hai ti u đoàn Ban Mê Thuột, và mặt trung đi Pháo Binh 105 ly, những mặt ti u đoàn l i đã đi u đ ng lên giờ i t a Qu n Đ c L p, mặt qu n v a b C ng quân tràn ng p vào sáng Ch Nh t ngày 9 tháng 3/1975. Ti u đoàn còn l i phòng th Phi tr ng Ph ng Đ c, cách th xã Ban Mê Thuột v phía Đông Đông-B c 7 km.

L ch s cả S Đoàn 23 B Bình hi n hách không ph i vì những chiến công hay lòng dũng cả m cả các v t l nh s đoàn t th i Đ i Tá Võ Văn C nh, Tr ng Quang Ân đ i, mà chính là những chiến th ng v vang, oanh li t mà s đoàn đã mang v cho quân l c, t những chiến đ ch Bình Tây 1 và 2... Những tr n đánh kinh thiên l y l ng, làm vang đi các đ a danh cả có ng i bi t t i, nh Dakto, B n Het, Tân C nh. L ch s v vang cả mặt đ n v quân l c kiêu

hùng không dẫu tự nhiên mà có, nhưng hôm nay, Số Đoàn 23 Bộ Binh, lần đầu tiên trong lịch sử đời sống, và trong quân sự của một quân đội kiêu hùng đang đi vào ngõ rẽ.

Cho đến 8 giờ 20 sáng ngày 11 tháng 3/1975, đội ngũ quân lực còn có mặt tại thị xã Ban Mê Thuột chủ yếu là học viên Bộ Tổng Lãnh Sự Đoàn 23 Bộ Binh, Công quân biệt lập ở đây, và cùng họ ở Trung Đoàn 44 và 45 Bộ Binh nhận được sự trợ giúp chi viện từ phía sông. Và đặc biệt là Liên Đoàn 21 Biệt Động Quân đang có mặt ngoài vòng đai thị xã của Bộ, mặt đội ngũ mà các đội ngũ của quân Bộ Việt không bao giờ dám đưa lên trên chiến trường Cao Nguyên trong suốt năm qua, từ các mặt trận vùng Tây Bộ Kontum, Pleiku, Bùn Het... cho đến chiến dịch quét sạch R, các quan đội ngũ huy các lực lượng của Công quân tại miền Nam, đội ngũ ngoài lãnh thổ quốc gia.

Liên Đoàn 21 Biệt Động Quân được đưa xuống Buôn Hồ, mặt quân cách thị xã Ban Mê Thuột 35 km về hướng Bộ lúc 4 giờ 30 chiều ngày 10 tháng 3/1975. Đến 9 giờ tại cùng ngày đã tiến sát vào vòng đai thị xã, nhưng chưa có thể vượt vòng vây của Công quân. Tiểu Khu Darlac lúc bấy giờ đã rút ra khỏi thị xã. Học viên Bộ Tổng Lãnh Sự Đoàn 23 chờ trong khuôn viên Bộ Tổng Lãnh, nên không có được mặt đội ngũ nào làm đầu cho Liên Đoàn 21 Biệt Động Quân tiến vào thị xã.

Điểm đáng tiếc là 10 giờ 20 sáng ngày 10 tháng 3/1975, đội ngũ tiến sát của liên đoàn đã đột nhập thị xã, di tản gia đình và từ lãnh Sự Đoàn 23 Bộ Binh ra khỏi thị xã, nhưng lại không được lãnh đạo làm nhiệm vụ cho Liên Đoàn 21 Biệt Động Quân đến giờ của thị xã sau này. Thực sự, nếu Liên Đoàn 21 Biệt Động Quân có mặt tại thị xã, thì nhận được Ban Mê Thuột đã không thể thất thủ mà còn đánh tan được 3 số đoàn quân của Bộ Việt, và bắt gây toàn bộ mặt mặt của Công quân.

Từ 6 giờ 45 sáng ngày 11 tháng 3/1975, Công quân đã bố trí xong lực lượng chốt chặn vòng vây học viên Bộ Tổng Lãnh Sự Đoàn 23 Bộ Binh, và thực hiện trên mặt pháo binh ở các 100 ly trang bị trên chiến xa T-54, bắn trên các xe, ở các 130 ly, hỏa tiễn 122 ly từ hướng Bandon đến đầu xuồng Bộ Tổng Lãnh Sự Đoàn. Đứng tại, chiến xa và bộ đội Công quân dàn hàng ngang trên công bố mặt vòng đai Bộ Tổng Lãnh. Lực lượng phòng thủ Bộ Tổng Lãnh đã chờ đợi quy luật, đẩy lui nhiệm vụ tấn công, và đánh chặn chiến lực lượng quân thù. Nhìn lên khung trời Bộ Tổng Lãnh Sự Đoàn 23 bấy giờ còn thấy được những người khói dày đặc mặt mù. Điều đáng tiếc là máy chiến đấu của M-113 còn lại của Số Đoàn 23 trong lúc này lại không thể hoạt động.

Một giờ 10 phút, mặt phi cơ A-37 của Không Quân thả bom nhắm vào Trung Tâm Hành Quân

cố a Bộ Tội Lành Sĩ Đoàn 23. Mọi liên lạc với Bộ Tội Lành Quân Đoàn 2 và Bộ Tội Tham Mưu hoàn toàn bị phá hủy.

Mọi người 30 sáng ngày 11 tháng 3/1975, mặt đoàn hành công sự ở mặt Tây và phía Nam Bộ Tội Lành đã bị chặn công. Bị đói và chiến xa của Công quân tràn vào khu vực Sĩ Đoàn 23 Bộ Binh như nước vỡ bờ. Đới Tá Vũ Thanh Quang, Tội Lành Phó Sĩ Đoàn, Đới Tá Nguyễn Trọng Luật, Tội Lành kiêm Tiểu Khu Trại Tiểu Khu Darlac, mặt đoàn máu đem đến và thoát khỏi khu vực, bị lôi Ban Mê Thuột và 60 ngàn dân định trong mặt tình huống vô cùng bị thảm. Ban Mê Thuột lâm chung. Sáu triệu ngàn dân như mặt đàn gà con mặt mẹ. Đêm đen phủ xuống thành phố này cùng với nỗi hãi hùng và tuyệt vọng mệnh mong.

MẶT TRẬN PHI TRẠI NG PHONG ĐỐC VÀ TRUNG ĐOÀN 53 BỘ BINH

Thị xã Ban Mê Thuột đã hoàn toàn lọt vào tay Công quân từ chiều hôm qua, ngày 10 tháng 3/1975, và đến với Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa cuối cùng là khu vực Bộ Tội Lành Sĩ Đoàn 23 Bộ Binh rút khỏi thị xã này lúc 10 giờ 38 phút ngày 11 tháng 3/1975. Như Trung Đoàn 53 Bộ Binh, phòng thủ Phi Trại Phong Đốc, cách thị xã Ban Mê Thuột 7 km với hướng Đông Bắc với các thủ phi trại và công quy hoạch công lợi ích công binh nghiệp và chiến xa T-54 của Công quân.

Cùng lúc tiến công vào thị xã Ban Mê Thuột 1 giờ 20 sáng ngày 10 tháng 3/1975, Công quân đã không bỏ sót Trung Đoàn 53. Chiến xa và bị đói của Công quân, với đói bác 130 ly, và hàng tấn 122 ly yểm trợ đã không ngừng luân phiên tiến công Trung Đoàn 53. Và sau khi đến với quân lực Việt Nam Cộng Hòa cuối cùng rời bỏ Ban Mê Thuột, Công quân càng tập trung lực lượng tiến công Trung Đoàn 53 ác liệt hơn.

Trung Đoàn Trại Trung Đoàn 53 Bộ Binh là Trung Tá Ân. Bị rõ ý đồ của Công quân, như ông cũng hiểu rằng Phi Trại Phong Đốc là điểm tiếp liệu, tiếp vận duy nhất cho lực lượng trú đóng là sĩ đoàn Nhảy Dù đến giữ ở Ban Mê Thuột sau này, ông thấy đến với của ông là lực lượng duy nhất và liên lạc duy nhất cho các đến với bên với sau. Do vậy, ông đã ra lệnh chốt thủ và chốt cho các binh sĩ tiến tới kiên cố và mặt phòng thủ quân y, dục c, c gng chỉm dng vũ khí của để ch để công lợi ích để ch, và phải nhét dnh bên trúng mặt tiêu.

Trong suốt thời gian 6 ngày đêm, Trung Đoàn 53 Bộ Binh không ngừng đã đánh tan nhiều đợt

t n công c a C ng quân, mà còn t ch thu nhi u lo i vũ khí cá nhân cũng nh súng c ng đ ng đ tiêu di t T-54 và hàng trăm xác quân thù b l i chi n tr ng. S t n th t n ng n nh t c a C ng quân trong m t tr n Ban Mê Thu t, h n 200 nhân m ng, không bi t đ c con s b th ng, và hàng ch c T-54 b phá h y b ng chính B-40, B-41 c a C ng quân do Trung Đoàn 53 t ch thu t i m t tr n Phi tr ng Ph ng D c.

T sáng s m ngày 10 tháng 3/1975 cho đ n h t ngày 15 tháng 3/1975, Trung Đoàn 53 B Binh ch v i m t ti u đoàn B Binh, và trung đ i Pháo Binh 105 ly đã anh dũng chi n đ u v i m t l ng C ng quân nhi u g p b i, có chi n xa và đ i bác đ lo i, mà không c n bi t đ n Ban Mê Thu t đã th t th và đài BBC trong b n tin phát đi vào đêm 14 tháng 3/1975, đã loan tin S Đoàn 23 B Binh b xóa tên trong quân s Quân L c Vi t Nam C ng Hòa.

Ngày 15 tháng 3/1975, m t phi v y m tr ti p li u cu i cùng cho Trung Đoàn 53 đã không r i đúng đi m n đ nh mà l i r i xu ng khu v c V n ng H th c nghi m.

Ngày 16 tháng 3/1975, Trung Đoàn 53 B Binh hoàn toàn m t liên l c v i B T L nh Quân Đoàn 2. H t đ n d c và thu c men, Trung Tá Trung Đoàn Tr ng đành ph i ra l nh rút kh i phi tr ng Ph ng D c. Đi m liên l c, ti p v n duy nh t cho Ban Mê Thu t đã l t vào tay C ng quân. Nh ng Trung Tá Ân, đúng là ng i hùng c a quân l c, và Trung Đoàn 53 B Binh anh dũng là nh ng ng i con yêu c a T Qu c, đã làm khi p đ m quân thù, và đem vinh quang v cho m t quân đ i kiêu hùng c a n n C ng Hòa mi n Nam.

V i l ch s c a S Đoàn 23 B Binh, và th c t c a m t tr n Ban Mê Thu t, n u th xã Ban Mê Thu t đ c Trung Đoàn 44 ho c 45 B Binh phòng th , thì cho đ u C ng S n B c Vi t có quân s nhi u g p ngàn l n đi n a trong cu c t n công này, Ban Mê Thu t và 60 ngàn dân đã không r i vào bi n đêm c a l ch s dân t c. Và S Đoàn 23 B Binh vĩnh vi n là m t đ n v kiêu hùng c a m t quân l c kiêu hùng b t di t.

Su t đêm nay, tôi v n m màng t h i t i sao Ban Mê Thu t có th th t th d dàng và nhanh chóng nh v y? Ch v i m t ti u đoàn B Binh c a Trung Đoàn 53, đã c m c v i l c l ng C ng quân h n su t 6 ngày đêm.

Qua tin t c các ho t đ ng c a đ ch đ c ghi nh n nh ng ngày đ u chi n cu c, và đ c bi t là trong các bu i h p tham m u, Đ i Tá Lu t đã nhi u l n nh c nh các đ n v v nh ng ho t

đang có ở Công quân, nhưng đến với chúng tôi quân Bộ Công Viêt đã ghi nhận có mặt quanh vòng đai lãnh thổ, hoặc nghi ngờ đang di chuyển về phía nam Darlac. Và điểm đến cuối cùng là Bộ Chỉ Huy Chiến Thuật của Tiểu Khu, mặt đến với mặt thành lập đã được đặt trong tình trạng báo động.

Tất cả những sự kiện đó, chúng mình rằng, các giới chức thẩm quyền đã đưa những người đến với công, Ban Mê Thuột sẽ bị tấn công, nhưng tôi sao Trung Đoàn 44 hoặc 45 Bộ Binh lại không được trả về Ban Mê Thuột? Tôi sao Liên Đoàn 21 Biệt Động Quân lại bị bắt đi để hãm nháp thủ xã để gọi là của Ban Mê Thuột? Những câu hỏi này, ai có trách nhiệm trả lời, và đến bao giờ mới trả lời được.

MẶT TRẬN PHÍA TÂY BỘC THỔ XÃ VÀ TRỤ ĐÌNH CỐ CHÂU SƠN

Sau khi hủu của Bộ Tổng Lãnh Sự Đoàn 23 Bộ Binh rút khỏi thủ xã lúc 10 giờ 38 phút sáng ngày 11 tháng 3/1975), Ban Mê Thuột đã hoàn toàn lọt vào tay Công quân. Mặt số binh sĩ thu được Tiểu Khu, Bộ Đoàn 23 Bộ Binh, Thiệt Đoàn 8 Thiệt Giáp, đến với hành chánh tiếp với... đã thoát khỏi đến với và chuyển vào xã Châu Sơn, cách thủ xã 3 km về hướng Tây-Bộ.

Xã Châu Sơn là tên của mặt trận đình cố có khoảng 5,000 người, từ miền Bắc di chuyển vào Nam sau hiệp định Geneve năm 1954, được của Tổng Thống Ngô Đình Diệm thành lập vào khoảng năm 1956, cùng với các trấn đình cố khác trong toàn lãnh thổ tỉnh Darlac.

Cố Tổng Thống Ngô Đình Diệm đã nhận đình cố Ban Mê Thuột có mặt với trí chiến lược vô cùng quan trọng, không những có thể kiểm soát toàn miền cao nguyên mà còn là giao điểm nối liền cao nguyên với duyên hải, đến với tôi Ban Mê Thuột còn có thể kiểm soát được vùng Tam Biên Việt Nam, Lào, và Cam Bốt. Vì vậy, Tổng Thống Ngô Đình Diệm đã thiết lập mặt vòng đai an toàn bao quanh cho thủ xã Ban Mê Thuột bằng mặt hệ thống gồm các trấn đình cố sau đây:

Trấn đình cố Châu Sơn ở mặt Tây tây Bộc thủ xã Ban Mê Thuột 3 km. Phía Nam dọc theo Quốc Lộ 14, cách thủ xã 5 km là trấn Chi Lăng, với dân số khoảng 3,000 người, và xa hơn là Thủ Thành. Phía Đông-Nam cách thủ xã 3 km có trấn đình cố Trấn Hoàng Đế có gần 2,000 người. Phía Đông khoảng 9 km có Hòa Bình, là quần thể của quần Ban Mê Thuột. Cũng với mặt Đông, cách Ban Mê Thuột 15 km, có trấn đình cố Trung Hòa với dân số 5,000 người. Xa hơn, dọc theo Quốc Lộ số 5, đến với Quốc Lộ Chiến, có hai trấn Kim Châu, Kim Phát, với dân số khoảng 6,000. Phía Bộc Ban Mê Thuột, dọc theo Quốc Lộ 14, cách thủ xã 32 km, có 3 trấn đình cố, chiến tuyến

dân số ng ở Kinh cao nhất trong toàn tỉnh, hơn 10 ngàn người, đó là các triều đình của Hà Lan A và Hà Lan B, Vĩnh Phúc, thuộc Quận Buôn Hồ, đã nổi tiếng trong trận đánh đưa Xuân năm 1972 với hai trung đoàn Công Sơn Bắc Việt trong suốt 10 ngày đêm mà chỉ với 7 trung đội Nghĩa Quân và lực lượng Nhân Dân Tự Vệ Xã.

Thị xã Ban Mê Thuột mất, xã Châu Sơn tiếp tục quy tụ đình sự phần của mình, công quy tụ chỉ huy của Công Sơn, theo tình hình của cục khu nghĩa Quân Lưu, Nghĩa An giữ địa phương năm 1950 và 1960 khi người dân nổi lên chống lại xe tăng và bộ đội Công Sơn Bắc Việt năm xưa.

Tập hợp lại những binh sĩ tỉnh lại chỉ vào xã, Ban Chỉ Huy Liên Trung Đội Nghĩa Quân đã hô hào động bào đào chiến hào dọc theo hàng rào phòng chiến lực, lập tức tam tam, 3 người một, yểm trợ lẫn nhau, để chống lại quân Công Sơn. Pháo đài và thiêu niên lo phần tiếp tục mất ăn, nước uống và cứu thương. Thanh niên nam nữ tức tức giao thông hào phòng thủ. Suốt 11 ngày đêm, lực lượng Nghĩa Quân, Nhân Dân Tự Vệ và toàn dân xã Châu Sơn đã đánh trả không ngừng với lực lượng Công quân.

Cùng Công quân phải dùng chiến xa T-54 dàn hàng ngang để sắp xếp thông giao thông hào và hàng rào phòng thủ. Nhiệm vụ trung đội trực tiếp và liên trung đội trực tiếp Nghĩa Quân bắt đầu và bắt đầu. Xã Châu Sơn đưa hàng. Riêng liên trung đội trực tiếp nghĩa quân Nguyễn Văn Tiến bắt đầu án chung thân. Sau hơn 20 năm những người dân xã Châu Sơn mất lẫn nhau, lại bắt đầu thu hoạch để cho Công Sơn. Những tình hình chống Công và giành anh dũng chiến đấu của họ nhất định mãi mãi lưu truyền cho thế hệ mai sau.

QUẬN PHÚC AN: CỐ ĐÌNH CHIẾN LỰC QUÂN SỰ CÙNG

Ban Mê Thuột thời thời, quận hành chính và các chi khu di tỉnh và quận Phúc An để thành lập một tuyến phòng thủ chiến lược nhằm tái chiếm Ban Mê Thuột. Chi khu và Quận Hành Chính Phúc An nằm trên một ngọn đồi ở phía đông bắc thị xã Ban Mê Thuột 42 km, trên Quốc Lộ 21, giáp ranh với quận Khánh Dương, tỉnh Khánh Hòa, Nha Trang là giao điểm giữa Ban Mê Thuột và Nha Trang, hay là trục nối giữa vùng cao nguyên với miền duyên hải trung phần.

Chín mươi phần trăm dân số Phúc An là người thổ dân sống rải rác trong các buôn làng. Trước năm 1960, hầu hết người Thổ dân quân này đưa sống bằng nghề làm ruộng, trồng cây ngũ cốc, như bắp và lúa. Những từ sau năm 1960, những di dân từ các miền đến lập nghiệp ở vùng này,

đã khám phá ra vùng đất màu mỡ của Phước An rất thích hợp để trồng các loại cây kông như cà phê, cao su, tiêu, ca cao, và tía tô, nhờ vậy đã đưa cà phê mọc lên như nấm mọc ở hai bên Quốc Lộ 21, từ cây số 5 cách thị xã Ban Mê Thuột về hướng Đông-Bắc cho đến cây số 42 Quốc Lộ 21 và chôn sâu vào hàng chục cây số, đã làm cho Phước An trở nên một vùng trù phú bậc nhất của tỉnh Đăk Lăk.

Ngoài cà phê, Phước An còn là khu vực lâm sản quan trọng. Cây Gõ (Cà te) là một loại cây quý mà các nhà lâm sản thời bấy giờ hằng mong muốn. Quân Phước An có một rừng trung tâm công nghiệp, và hầu như mọi buôn làng đều có một rừng tiêu hữu ích công nghiệp, nên dân trí và sinh hoạt của quần này rất cao.

Thời khi Ban Mê Thuột thất thủ, Bộ Chỉ Huy Tiềm Khu Đăk Lăk, Bộ Chỉ Huy Công An Sát Quốc Gia Tỉnh, các đơn vị trú tại thị xã, các quần hành chánh và chỉ khu của các quần đưa đi tìm về Phước An để lập một phòng thủ và chuẩn bị tái chiếm Ban Mê Thuột.

Bên giờ 40 chỉ dụ ngày 13 tháng 3/1975, hai Trung Đoàn Bộ Binh 44 và 45 thuộc Sư Đoàn 23 được đưa xuống quần Phước An, Địch Tá Trưnh Tiềm, Trưnh Phòng Nhì Quân Đoàn 2 được bổ nhiệm làm Trưnh Trưnh kiêm Tiềm Khu Trưnh Tiềm Khu Đăk Lăk, lo phđi trí lực lượng tái chiếm Ban Mê Thuột.

Từ 13 tháng 3/1975 đến 16 tháng 3/1975, phòng tuyền Phước An được thành lập với lực lượng của ba chỉ khu và hai Trung Đoàn Bộ Binh 44 và 45 trong một khí thế hốt sức thu nhận. Kế hoạch tái chiếm Ban Mê Thuột được coi là hoàn tất giai đoạn đầu, chỉ còn địch lực và chủ phđi hợp với lực lượng tuyền trở về của Bộ Trưnh tham Mưu tăng viện.

Nhưng cho đến ngày 17 tháng 3/1975, lực lượng tuyền trở về vẫn chưa được gửi đến. Trong khi đó, bộ binh và chỉ huy của Công quân đã thị xã Ban Mê Thuột để về tuyền công ráo riết phòng tuyền Phước An không một phút nào ngừng. Chỉ dụ ngày 17 tháng 3/1975, phòng tuyền Phước An bổ Công quân chức thủ ng, chỉ đđm chỉ huy lực lượng cùng của Ban Mê Thuột bắt đầu.

Ban Mê Thuột, tỉnh Đăk Lăk gồm bốn quần hành chánh và bốn chỉ khu cùng với 150 ngàn dân rơi vào tay Công Sơn Bộ Việt. Tỉnh Đăk Lăk, một trong 42 tỉnh của Việt Nam Công Hoà bắt đầu xóa tên trên bản đồ hành chánh của nước Công Hòa từ ngày hôm nay.

Ban Mê Thu t Ngày Đ u Chi n Cu c

Tác Giả: Nguy n Đ nh
Thứ Năm, 08 Tháng 3 Năm 2012 07:43

Tôi l m ch t gi a đi u bu n ch t ng t
Th h n xuôi theo k ni m xa m
Phút v vong th p l i nén h ng th a
Mà t ng nh m t th i x a đã s ng

(Th i Gian)